

Методологія наукових досліджень.

Лектор: Донцов Анатолій Васильович, доцент кафедри педагогіки.

Статус: спецкурс.

Курс, семестр: V курс, 9 семестр.

Кількість кредитів: 1. Всього 18 академічних годин; лекції – 18 годин, консультації – 6 годин.

Попередні умови для вивчення: нормативні дисципліни “Філософія”, «Гносеологія», «Математична статистика».

Опис дисципліни (зміст, цілі, структура): *Предметом* дисципліни є вчення про наукове знання, процес і методи його добування. Основний зміст дисципліни складають вчення про структуру і функції наукових знань, проблематику технічних наук, ключові фундаментальні, філософські, загальнонаукові положення теорії, концепції, гіпотези, які мають методологічний сенс. Вчення про методи природно-наукового пізнання та науково-дослідницької роботи.

Методичні основи дисципліни: методи теоретико-гносеологічного та практичного аналізу природно-технічних процесів і систем, інтерактивні методи, наочність, методи соціологічної та математичної статистики.

Мета: сформувати елементи науково-дослідницької та теоретико-методологічної культури студентів.

Завдання: 1) сформувати знання з методології та процедури наукових досліджень; 2) сформувати методологічну культуру мислення студентів; 3) розвинути у студентів науково-пізнавальні потреби та інтерес до науково-дослідницької роботи.

Форми навчання: лекції, самостійна робота. Методи навчання: елементи проблемного, інтерактивного, індуктивно-дедуктивного навчання, стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності, контролю і самоконтролю, закріплення навчального матеріалу.

Форми організації контролю знань: попередній, поточний, періодичний, підсумковий; заключний контроль проводиться у формі письмового тестування.

Критерії оцінювання.

| | | |
|---------------------|--|----------------------------------|
| Оцінка в ECTS | Критерії оцінювання за національною шкалою | |
| | Оцінка | Необхідний рівень знань та вмінь |

| | | |
|---|------------|---|
| А | Відмінно | Знати теоретико-методологічні та практичні основи організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній школі. Гарно володіти понятійно-термінологічним апаратом педагогічної науки. Знати теоретичні та практичні основи розвитку системи освіти та педагогічної думки. Добре володіти вміннями та навиками використання сучасних форм, методів та прийомів навчально-виховної роботи в умовах школи. |
| Б | Добре | Знати соціально-педагогічну сутність основних закономірностей, принципів, напрямків, форм, методів та прийомів організації навчально-виховного процесу в умовах загальноосвітньої школи. |
| С | добре | Те ж, з незначними помилками |
| D | задовільно | Знати основні принципи, форми, методи та прийоми організації навчально-виховної роботи в умовах загальноосвітньої школи. Вміти скласти план-конспект уроку та сценарій виховного заходу. |
| Е | задовільно | Теж, з незначними помилками. |

Навчально-методичне забезпечення:

- програма;
- робочий план вивчення дисципліни;
- довідкова література з педагогіки;
- навчальні посібники та методичні рекомендації кафедри;

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури.

Рекомендована література

1. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования. Учеб. пособ. для вузов. – К., 2004.
2. Горский Д.П. Проблемы общей методологии наук и диалектической логики. – М., 1966.
3. Донцов А. В. Методология наукових досліджень: Методичні рекомендації та програма спецкурсу. – Харків, 2012.
4. Донцов А.В. Методология та методика соціально-педагогічних досліджень: Методичні рекомендації та програма спецкурсу. – Харків, 2001.
5. Донцов А.В. Теоретико-методологічні аспекти педагогічних досліджень / Наукові записки кафедри педагогіки ХДУ. Вип. 1 – Харків, 1996, с.34-45.
6. Ильичов Л.Ф. Философия и научный прогресс. – М., 1977.
7. Копнин В.П. Логика научного исследования. – М., 1965.
8. Методологические вопросы науковедения / Под ред. В.И. Оноприенко. – К., 2001.
9. Природа научного открытия. – М., 1986.
10. Роль методолога в развитии науки. – Новосибирск, 1985.
11. Рузавин Г. И. Методология научного исследования: Учеб. пособ. для вузов. – М., 1999.
12. Системные исследования. Методологические проблемы. – М., 1991.
13. Штофф В.А. Введение в методологию научного познания. – Л., 1972.

Допоміжна

1. Методы педагогического исследования / Под ред. Г.Т. Куравлева. – М., 1978
2. Рабочая книга социолога. – М., 1983.
3. Скаткин М.Н. Методология и методика педагогического исследования. – М., 1989.
4. Согибяв Д.В., Якушин В.А. Математические модели в психолого-педагогических исследованиях. – М., 1988.